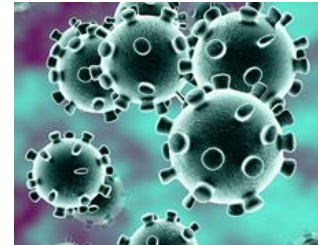

Jeugdgezondheidszorg pakt door in Coronatijd

Kansen door crisis

Corona beïnvloedt de uitvoering van de Jeugdgezondheidszorg (JGZ). Artsen, verpleegkundigen en doktersassistenten zetten zich in voor de coronaprocessen en door de contactbeperkingen liggen sommige werkzaamheden stil. Toch zijn kansen benut om kwetsbare kinderen en hun gezinnen beter te bereiken. Dat deden we met de **Actieve benadering van kwetsbare kinderen** en de **Community aanpak**.

Actieve benadering van kwetsbare kinderen

Door de coronamaatregelen zitten kinderen en gezinnen vaker thuis en kunnen soms stressvolle situaties ontstaan. We benaderden en ondersteunden kwetsbare kinderen actief. Het ging om kinderen:

- waarbij de Meldcode Kindermishandeling is gestart
- met een ETM- score ≥ 3 (in het Ernst Taxatie Model scoort de JGZ-professional de problematiek van het kind en het gezin)
- met actieve M@ZL-casuïstiek; schoolverzuim ontstaan of verergerd door de coronasituatie
- waarover de school vragen heeft m.b.t. belastbaarheid, b.v. het volgen van online lessen
- die verblijven op recreatieparken of campings

Op basis van dossieronderzoek is een zorginschatting gemaakt en afgewogen óf en welke extra acties nodig waren. Bijvoorbeeld is beeldbellen ingezet, is een huisbezoek gebracht (op afstand voor de deur), zijn verwijzingen gedaan, is er gezorgd voor noodopvang of is contact gelegd met Veilig Thuis.

Resultaten

Van 14 april tot 19 augustus 2020 monitorde we 534 kwetsbare kinderen afkomstig uit alle gemeenten in West-Brabant. Bij 75% bleek sprake van actuele problematiek.

Bij 30% van de kwetsbare gezinnen ontstonden de problemen specifiek door de coronasituatie, o.a. het wegvallen van dagritme en structuur, het uitvoeren van thuisonderwijs, psychische stress, spanningen in het gezin, geïsoleerd zijn, geen opvang hebben, werkloosheid en spanningen met werkgever. Een kwart van de gezinnen had problemen, die al bestonden, maar door corona verergerden.

Bij ruim een derde was er sprake van meerdere problemen.

Bij 15% is door de JGZ een verwijzing gedaan, met name naar CJG, wijkteam, WMO, GGZ, jeugdhulp, noodopvang en medische zorg. Bij 32% vond afstemming plaats met ketenpartners. In sommige gevallen was inzet van lichtere zorg mogelijk: JGZ bood de gezinnen een aantal gesprekken aan en het voorliggend veld werd ingezet. De JGZ heeft bij 27% van de kwetsbare kinderen overbruggingszorg geleverd: zorg die wordt uitgevoerd omdat een andere instelling het (nog) niet doet. Deze zorg bestond onder andere uit extra fysieke contactmomenten, digitaal contact, verwijzingen, afstemming met ketenpartners, aanwezig zijn op de camping en het regelen van tijdelijke plaatsing op school of andere opvang. In de coronatijd ging veel reguliere zorg niet door, zoals afspraken in het ziekenhuis, bij de GGZ, Veilig Thuis en fysiotherapie. Soms was er wel zorg op afstand.

Community aanpak

Kwetsbaarheid is niet altijd zichtbaar, en kan elk moment ontstaan. Hoe kunnen we er zijn als het moet? Daarom versterkten we de samenwerking met onze netwerkpartners rondom de kinderen. We namen als eerste actief contact op met kinderopvang (KO), basisscholen (PO), voortgezet onderwijs (VO) en scholen voor middelbaar beroepsonderwijs (MBO). Ook met andere partners uit het voorliggend veld gaan we steviger verbinden. Immers: 'It takes a village to raise a child'. We ondersteunden de scholen op maat bij het weer opstarten en verzorgden een collectief aanbod door o.a. het uitbrengen van een Nieuwsbrief, het inrichten van een webpagina voor scholen en kinderopvang en het verzorgen van Webinars (zie <https://www.ggdwestbrabant.nl/coronavirus/scholen-en-kinderopvang>).

Resultaten

In de periode van 8 juni tot 27 augustus 2020 bouwden we met álle scholen en een deel van de kinderopvang het contact uit.

Scholen (77x), leerkrachten (24x), ouders en kinderen (55x) bleken vooral behoefte te hebben aan helder en snel antwoord op vragen over:

- Zorgen over kinderen, waaronder huiselijk geweld
- Zorgen over kinderen die door ouders thuisgehouden worden (uit angst of vanwege kwetsbare gezondheid van kind of gezinslid)
- Corona (-maatregelen)
- Verzuim
- Hygiënemaatregelen
- Testen op Corona

JGZ voerde 68 keer een vervolgactie uit. Soms waren er meerdere vervolgacties op één school. De scholen noemden deze samenwerking met JGZ goed. JGZ-ers zien zeker nog meer kansen voor samenwerking.

Conclusies

- Driekwart van de kinderen die JGZ als kwetsbaar definieerde, had daadwerkelijk actuele problematiek
- JGZ kon hierop vanuit haar brede blik (zowel medisch, als psychisch en sociaal) direct ondersteuning bieden.
- JGZ bood overbruggingszorg aan gezinnen die anders geen ondersteuning zouden krijgen.
- Er kon lichtere zorg ingezet worden.
- Tijdens de actieve benadering bleek dat we het voorliggend veld nog beter kunnen benutten, hetgeen aansluit bij de inmiddels gestarte community aanpak.
- De community aanpak kwam tegemoet aan de ondersteuningsbehoefte bij ouders en kinderen, scholen en leerkrachten.
- Scholen en kinderdagverblijven waarderen deze werkwijze heel erg en noemden het prettig en drempelverlagend voor de toekomst.
- De Nieuwsbrieven en de Webinars werden positief ontvangen.
- De community aanpak versterkt de samenwerking van JGZ met de kinderopvang, scholen en andere partners uit het voorliggend veld.

Advies

De actieve benadering van kwetsbare kinderen en de community aanpak voortzetten.

De outreachende werkwijze naar kinderopvang, scholen en andere partners continueren. Óók nu de scholen weer open zijn (hoe keren de kinderen terug?).

Beleid ontwikkelen voor kinderen die in de coronatijd zowel door het voorliggend veld, als door de JGZ niet bereikt worden.

Vragen

Met vragen over deze factsheet kunt u terecht bij Francis Konings, jeugdarts en onderzoeker, f.konings@ggdwestbrabant of 06 57098061.

Breda, 7 december 2020